

"Lời tôi muốn chính phủ đừng làm chính phủ khác là của giáo dân, chứ không phải của giáo hội". (GM Nguyễn Thái Hợp)

Giám mục Nguyễn Thái Hợp nhận bó hoa đón mừng khi Đức cha ghé thăm giáo dân giáo xứ Vinh ở San Jose

Chiều Chủ Nhật 19-6 Đức cha Phaolô Nguyễn Thái Hợp, Giám mục Giáo phận Vinh và cũng là Chủ tịch Ủy ban Công lý và Hòa bình của Hội đồng Giám mục Việt Nam đã có buổi gặp gỡ người Việt vùng San Jose nhân chuyến đi Hoa Kỳ công tác mục vụ.

Buổi đón tiếp Đức cha được Hội Ái hữu Giáo phận Vinh Bắc California tổ chức tại nhà hàng Thành Đức với 300 người tham dự.

Ban tổ chức nhận các câu hỏi từ khách, Đức cha gom lại theo các chủ đề và đã trả lời như sau đây.

1. Tình quan giữa giáo hội và nhà nước

Trước năm 1975 tại Việt Nam chia làm hai phe và không có đối thoại mà chỉ có đối thi, không bẻng tay chân mà bẻng súng ống.

Trong hoàn cảnh nhậy, Công đồng Vatican II đưa ra nguyên tắc mới là giáo hội của Chúa Kitô không được công hoá và mất nền kinh tế, mất thế chế chính trị nào. Đồng nghĩa hàng công giáo hội là sống và loan báo Tin Mừng trong tất cả mọi nền chính trị, mọi hình thức kinh tế và mọi nền văn hoá.

Chính vì vậy nên để đời thì đời sống được đưa ra. Khi thế giới Đốc Gioan-Phaolô II thì đời sống thế giới, công tác chân thành là hàng công giáo hội và Đốc Bênêđictô XVI đã coi đó là mất đời sống hàng công mà Giáo hội Việt Nam nên theo.

Nguyên tắc là vậy, còn thực tế rất khó vì xã hội nay trong hàng giáo phẩm Việt Nam thực tế hàng công tác thì không đời sống thành thế giới và hàng công đời sống thế giới thì hàng công lên tiếng chỉ trích thì không công tác. Cây công đời sống thế giới, công tác chân thành thế giới sống công giáo có vì còn mới quá.

Có hàng công cho hàng công đời sống Giám mục Việt Nam chỉ im lặng. Thế giới bao công thì im lặng là vàng. Nói hay chê là tù hàng công nên giáo hội công tiếp tục như thế. Có lẽ phải công mất thế giới gian nan hàng công hàng công công tác sống là hàng công đời sống thế giới. Làm sao nên đời sống công đời sống, hàng công cũng phải làm sao nói lên đời sống nói công giáo công lý, tiếng nói công giáo khi nhà công làm không phù hợp với nhân quyền, không báo với nhân phẩm. Xin quý vị công giáo hàng công đời sống đời sống đi theo bước công đó.

2. Nhà đất và tài sản giáo hội

Tranh chấp về nhà đất chiếm đến 70% hàng công về khiếu kiện. Hàng công về đó không phải là công giáo hội. Hàng công khiếu kiện hôm nay đa số là mạnh hùng, là hàng công có công với cách mạng. Điếu này nên sống bắt công giáo luật nhà đất hiện tại. Công giáo đời sống nhà đất thì vẫn còn khiếu kiện.

Luật nhà đất hiện nay cũng là hàng công của sống tham nhũng vì xã, hàng công là hàng công quan quy định đời sống thu công với ai, ai có hàng công bán đất, hàng công đời sống. Giáo hội cũng nên trong bối cảnh đó nên đời sống công chúng tôi là phải công tiếp và đời sống luật nhà đất. Vẫn đời sống Tam Tòa, Thái Hà, Dòng Chúa Công thế hay các hàng công khác chỉ là hàng công hàng công. Việt Nam đã đi vào kinh tế thế giới, còn luật nhà đất vẫn là luật thế giới bao công.

3. Giáo hội và giáo dục

Tình trạng giáo dục Việt Nam không nói mấy người cũng đã rõ là chưa bao giờ xu hướng công nhân bấy giờ. Điều này tôi nói công khai dù có công an ở đây tôi vẫn nói. Tôi biết có thể có vài công an ở đây [nhìn người công nhân]. Nhưng không sao cả vì ngày xưa họ nói thế này, trong tu đức công giáo nói khi hai người gặp nhau là có Chúa Giêsu và Chúa Thánh Thần ở giữa. Nhưng giữa họ chỉ để chúng tôi đang sống, khi hai người nói chuyện với nhau thì phải ý tứ vì có thể công an nghe lóm [vỗ tay].

Như giáo dục Việt Nam bị thối nát ngày nay và rồi đó là rồi cả cấu trúc. Trách nhiệm nay Việt Nam đào tạo theo mô hình Liên Xô. Khi Liên Xô sụp đổ, lúc đó bắt buộc Việt Nam phải đi làm rồi hay công nhân. Mà họ không phá đi hoàn toàn mà chỉ công nhân. Càng công nhân nó càng dốt dĩnh.

Địch cha Nguyễn Thái Học, tay cầm nháp câu hỏi, đang trò chuyện với một giáo dân

Nó nhưng không phải vì giáo trình mà nhưng triết lý giáo dục. Đào tạo con người để làm gì và đào tạo con người như thế nào thì triết lý giáo dục đó không có. Tất cả đều chủ yếu theo phong trào, chủ yếu theo nhu cầu, chủ yếu theo thành tích. Nhưng chủ đó.

Vấn đề là làm sao bấy giờ. Một số người nói rằng phải thay đổi cơ chế, cơ cấu. Có lẽ một số người ở đây cũng nghĩ vậy. Nhưng mà làm sao thay đổi được cơ cấu giáo dục nếu không thay đổi chính trị? Làm sao thay đổi cơ cấu chính trị thì chuyện đó không thuộc về giáo hội. Vấn đề đặt ra là khi cơ cấu chưa thay đổi và trong môi trường ô nhiễm như vậy có cách nào để làm cho giới trẻ bớt bị tác hại ô nhiễm không?

Có thể được. Đó là làm tốt hơn những khâu nữa. Khi khâu nữa làm tốt hơn sẽ có tác động ngược lại đến các cơ cấu. Vấn đề nằm ở đó và rất là nan giải. Chính vì vậy giáo hội luôn luôn lên tiếng và chính chúng tôi đã nhiều lần lên tiếng là không thể chấp nhận được trong lúc nhà nước cho những cơ quan, tổ chức ngoại quốc đến Việt Nam để mở trường và dạy những trình ngoại quốc mà không cho các tôn giáo là những người có tâm huyết với nền giáo dục, với quê hương được mở trường. Đó là vấn đề phải giải quyết trong tương lai. Tôi hi vọng nếu các tôn giáo được hiến định trong các trường thì hệ thống giáo dục tương đối sẽ được hơn.

Cho đến nay rất nhiều người cũng nghĩ rằng nền giáo dục chúng ta đang bị băng hoại. Chúng tôi nhìn nhận Giáo sư Hoàng Tụy, nhóm IDS hay một số chuyên viên kinh tế cũng đang nghĩ đến vấn đề đó.

4. Toà đàm phán Đông và ra mắt Ủy ban Công lý và Hoà bình

Tháng 9 năm 2009 có toà đàm phán với biên Đông do Câu lạc bộ Nguyễn Văn Bình phối hợp cùng vài nhà xuất bản tổ chức. Lúc đó có một số giáo sư, có dân biểu Quốc hội Trung Quốc đăng ký phát biểu. Nhà nước áp lực để bỏ cuộc toà đàm phán nhưng nhiều cách. Công an đưa lí do không bỏ để đảm bảo an ninh. Tôi hỏi thì sao không bỏ để đảm bảo an ninh thì anh ta nói chúng tôi được tin có 5, 6 trăm sinh viên đang tập tữp và sẽ kéo đến để hô hào khu vực phía nam Trung Quốc và là đội ngũ của hội đồng chính quyền, như vậy linh mục có bỏ để đảm bảo an ninh không? Tôi nói, tôi trách nhiệm trong nhà tôi, ngoài đó là của các ông. Sau đó hội đồng áp lực những người phối tá của tôi.

Cuối cùng, tháng 9.2009 chúng tôi đã làm cuộc toà đàm đó và sau đó các nhà chức trách công nhận là cuộc toà đàm dân sự đầu tiên để quốc tế hoá vấn đề biên Đông. Tôi nhớ trong cuộc toà đàm có một phóng viên ở Thủ đô Washington hỏi tôi có biết tàu đi vào biên Đông là tàu gì không? Tôi nói đáng lẽ ông phải hỏi công an hay bộ đội biên phòng chứ còn tôi chỉ là một linh mục làm sao tôi biết mà trả lời. Nhưng anh đã hỏi thì tôi xin phép được trả lời là: “Đội với chúng tôi, tàu mới hay tàu cũ, tàu lớn hay tàu quen, tàu to hay tàu nhỏ đều là tàu của.” [vui tay]. Tất đó câu nói trên đã thành câu nói tiêu biểu và trở thành sự thật.

Tháng 5 vừa qua chúng tôi ra mắt Ủy ban Công lý và Hoà bình thì tôi một lần nữa bị áp lực. Lần này khác hơn vì tôi là giám mục rồi. Có công an bắt để đưa quà tặng tôi và xin nói chuyện với vị chức vụ của ra mắt. Tôi nói tôi bỏ để, tôi nằm vùng để tình hình. Họ nói không phải để

cha n m v ng tình hình nh ng s  r ng trong những bài tham lu n c  v n đ . Tôi n i t i đ a cho đ c, ch  nào c  v n đ  th  cho t i bi t. Anh ta n i không ph i nội dung mà là c  m t s  ng i c  v n đ . Chuy n đ  t i không ch p nhận v i quan đ i m giáo huấn giáo h i công giáo là không lo i tr  ai với con ng i đ  thu c giai cấp đ , tôn giáo đ , v i thu c ch ng t c đ . Mà nếu ai c  quan đ i m không phù hợp hay c  l i g i th i nh n danh pháp luật xử lí h  ch  không th  lo i tr  tiên thiên. Chiều hôm tr c đ  t i v n c n b p  c, nh ng sau m i s  đ u xong xuôi. Đ c H ng y c a T ng Giáo ph n Sài Gòn [Gioan-Baotixita Ph m Minh M n] c ng đ ng ý với t i. Ng i n i công lý hoà bình là đ ng, ng i c ng  ng h . Cuối cùng ch ng t i làm   ra m t  y ban m t cách kết quả.

5.  y ban làm đ c g i?

 y ban Công lí và Hoà bình ch  là m t  y ban nh  trong H i đ ng Giám mục Việt Nam và ch  làm đ c v i c  khi c  s  tiếp tay của các giám mục s  t i. Ch ng h n m t chuy n x y ra   m t đ i ph n th i giám mục s  t i s  c ng tác với  y ban đ  tìm cách gi i quyết ch  ch ng t i không thể thay th  giám mục đ i ph ng.

Giám mục Nguyễn Thái Hòa:   t đ  m t chính ph  đ  làm m t chính ph  khác, chuy n đ  của các ông các bà, chuy n n a ng i   khác, c a giáo dân ch  không ph i c a giáo h i

Nhi m với căn b n c a ch ng t i là ph  bi n giáo huấn xã hội công giáo đ n các t ng l p dân ch ng, nhất là ng i công giáo đ  h  ý th c h n s  v  và vai trò của mình. Đ  m i là đ i m căn b n. R i t  chức nh ng h  th ng m ng l i t  trung  ng đ n giáo ph n, giáo h t c ng nh  giáo x , t  đ  nh  m m gieo l n đ  ng i công giáo ý th c v n đ .

Trong khi giáo h i t  b n ch t không làm chính tr , không tham gia chính tr  đ ng ph i nào, không đ ng hoá với b t c  n n chính tr  nào. Nh ng đòi hỏi giáo h i ph i c  quan đ i m v 

chính trị, có những thế lực chính trị thì ủy ban giúp đỡ có những thế lực, có quan điểm chính trị. Còn luật đất đai chính phủ để làm luật chính phủ khác, chuyển đó của các ông các bà, chuyển của người khác, của giáo dân chứ không phải của giáo hội.

Sau Công đồng Vatican II, giáo hội yêu cầu các linh mục và tu sĩ không tham gia trực tiếp hoạt động chính trị. Ai tham gia phải có phép của Hội đồng Giám mục. Chính vì vậy phải hiểu có khi đòi hỏi người ta để ý chứ này, có khi lôi kéo người ta đi chỗ khác.

6. Vấn đề linh mục ra ngoài

Sau năm 1975 có linh mục ra ngoài. Theo giáo luật, linh mục trong hợp đó phải có phép ngỏm hay phép công khai của giám mục. Ngỏm là làm sao? Ngỏm là ai đó hỏi thì nói đi đi, không có vấn đề. Công khai thì có vấn đề tôi cho phép. Còn ngỏm thì ông hỏi tôi tôi bỏ.

Sau 1975 đa số là có phép ngỏm. Linh mục tôi nghĩ trong tương lai khi tình hình tương giao giữa Vatican và Việt Nam được thì giáo hội Việt Nam cũng nên áp dụng những biện pháp, linh mục khoanh giáo luật đã được công bố cho tất cả các nước trên thế giới, vì từ 1975 cho đến bây giờ chúng ta hiểu ngỏm chúng ta là một trong hợp để bị t cùng áp dụng một cách để bị t. Trong tương lai hiểu về linh mục chuyển đó số càng ngày càng ít hơn.

7. Việc được phong giám mục

Tôi ra khỏi Việt Nam từ năm 1972 và trở lại năm 2003, như vậy mới có 8 năm sống trong nước. Có người hỏi tôi sao tôi được làm giám mục mà không phải người trong nước? Câu hỏi này xin gửi sang cho Đức Bênêđictô XVI chứ ngài trả lời để hỏi tôi.

Tôi một hai năm rồi từ lúc Tòa Thánh phong chức để khi được làm giám mục vì là lên đầu tiên một người ngoài được làm giám mục. Chức chức trong tương lai sẽ có nhiều linh mục ngoài được làm giám mục và thời gian sống người hơn thời gian chức của tôi.

8. Những đức án của Giáo phận Vinh

Chặng trình xây dựng những viên và trung tâm mục vụ chi phí khoảng 4 triệu M kim. Giáo dân Vinh cũng như những người trong nước có lòng đóng góp một phần ba. Một phần ba do các cơ quan, tổ chức của Tòa Thánh ở Châu Âu. Còn một phần ba nữa chúng tôi đi xin những ân nhân. Quý vị quan tâm hãy mua con heo và để dành tiền, khi cần chúng tôi sẽ gõ cửa.

9. Những điều thích và những khó khăn

Sau 10 tháng làm giám mục, nhiều khi có cái lúc điều mình nghĩ là vui nhất thì lại là khó nhất. Còn cái mình nghĩ là khó nhất lại là vui nhất.

Chặng hôm tôi thấy bức xúc khó chịu nhất là những đám rước dài, trình chiêng rước linh mục. Ngày tôi thăng phong giám mục, sáng hôm sau tôi rước cửa vào đến sân tòa giám mục có hơn 20 xe đưa đón và có một chiếc quạt. Một xe đưa có hình to, xe sau có loa. Tôi nhìn kỹ lại hoá ra là hình tôi. Lúc đưa tôi thấy buồn cười vì nghĩ sao có chuyện kì cục vậy. Đến khi tôi thấy rõ, tôi xuống la động họ vì sợ rước người đi đâu cũng đưa rước như vậy sau này mình lại thấy thêm tiếng kèn, tiếng trống, đi đâu mà họ không rước thì mình nghĩ rước họ khô ráo. Hoá ra họ chuồn bỏ đưa rước tôi về làng quê của tôi để làm lễ tạ ơn. Như vậy trên 13, 14 cây số. Họ cũng ghi băng, ghi nhạc dâng hoàng để phát thanh, cũng như ở Nghệ An và những nơi như Hội Chợ tổ chức đi thăm làng [những tiếng cười]. Vì thế tôi xuống động họ vì sợ là mình sợ những tiếng kèn tiếng trống. Họ cũng vâng lại họ vậy. Những họ và những người trên đường. Một tiếng sau tôi mới đi, khi gần đến làng họ ùa ra đón tiếp. Những người cầm hình và loa phát thanh thì không có nữa.

Khi vào Quảng Bình hay Hà Tĩnh họ cũng đón rước tôi nhiều khi dài cửa 5, 6 cây số. Lần kia ở Quảng Bình họ đưa và nói thế này: Đức cha phải hiểu ở đây suốt bao nhiêu năm nhiều khi giáo dân không dám cầm cửa ra khỏi khuôn viên nhà thờ vì công an, vì đưa phòng họ cầm. Bây giờ xin cho đưa cầm thoải mái. Như thế họ lại có lí do khác. Tôi lại thấy vui. Thành ra cái buồn hôm trước có thể thành cái vui hôm nay.

Còn buồn nhất là không có gì để viết sách, để báo. Thậm chí những người đi nơi khác đưa. Tôi lúc đưa cũng ra chặng trình mục vụ tuôn lại một ngày nghĩ là thế này, những đưa nay cũng chưa có đưa. Cái nữa là ngày xưa tôi hay đi với sinh viên có khi uống cà-phê bên đường, có khi khách số 5 sao, nên chúng tôi làm quán Lam Hợp là quán cà phê duy nhất trong một tòa

giám mục. Khi nào các cha, quý vị có dịp ghé thăm, xin mời đến quán cà phê của chúng tôi.

10. Chương trình giúp đỡ giáo xứ nghèo

Trên lộ trình qua có nhiều giáo xứ bị tàn phá tan hoang. Tôi đã đi đến hơn ba giáo xứ ở vùng ven sông lên ngắm nhìn. Một số giáo xứ không có đất đai thì chúng tôi làm nhà vệ sinh. Trong tương lai tiếp tục đi đến một số giáo xứ nữa và cũng xây dựng nhà của cho một số nhân trong trấn bảo vệ an ninh.

Còn giáo xứ nào nghèo thì Vinh nghèo lắm: “Quê tôi gần sông tìm cơm. Hết mùa thì hái trái cây ăn”. Cho đến hôm nay Vinh vẫn là vùng đất nghèo. Nếu quý vị nào với tôi sẽ đưa đi chợ rồi rồi, nơi nào nghèo, nơi nào giúp. Nhiều tiền tôi đưa đến nhiều giáo xứ.

*

Các buổi tiếp xúc giữa các công giáo trong nước ra thăm giáo dân hiện nay có không khí trang nghiêm. Nhưng cuộc gặp gỡ với Giám mục Nguyễn Thái Hợp khác hẳn vì tính tình cởi mở, không nghi ngờ trong cách trò chuyện và nhiều lúc Đấng cha còn nói vui làm mọi người cười vang.

Đấng cha Nguyễn Thái Hợp, bên trái, và Linh mục Lưu Đình Đình

Một ngày đi qua câu hỏi Đấng cha có dịp đến nhđi chơi Las Vegas ông sẽ bao mời thì, câu trả lời dĩ

Gặp gỡ Đức cha Nguyễn Thái Hợp

Tác Giả: Bùi Văn Phú

Thứ Bảy, 25 Tháng 6 Năm 2011 06:41

Đm c a Giám m c Nguyễn Thái Hợp đã t o nên nhi u ti ng c i, r i ngài cho bi t s đi Las Vegas, nh ng không ph i đi ch i mà thăm m t ng i cháu ru t s ng ó.

V i tinh th n c i m và ch tr ng d n thân, đem đ o vào đ i đ th hi n Phúc âm nh đã đ c nh n m nh trong sách: “M t cái nhìn v giáo hu n xã h i Công giáo” [Nxb Ph ng Đông 2010] c a ngài, nhi u ng i hi v ng Đ c cha s đem đ n cho giáo h i nói riêng và đ t n c nói chung nh ng sinh đ ng.

Tham d ti c đón Giám m c Nguyễn Thái Hợp có quý cha L u Đình D ng, Nguyễn Đình Đ , Phan Qu c C ng, s Thanh Trang. Phía c ng đ ng có c u Thi u t ng Nguyễn Kh c Bình, c u Đ i tá Tr n Thanh Đi n và Giáo s Ngô Đ c Di m.

(nh trong bài c a Bùi Văn Phú)